

3-Mavzu: Mirzo Ulug'bek

Darsning maqsadi:

- Abdulla Po'latovning "Mirzo Ulug'bek" she'ri bilan tanishtirish;
- Mirzo Ulug'bek haqida qisqacha ma'lumot berish;
- she'rni ifodali o'qishga va qofiyadosh so'zlarni topishga o'rgatish.

Tayanch so'zlar: Mirzo Ulug'bek, koinot siri.

Didaktik materiallar: mavzuga mos rasmlar, rag'bat kartochkalari.

Darsning borishi:

I. Darsning kirish qismi. (3 daqiqa)

Darsni tashkil qilish.

Faollashtiruvchi mashq: Quyidagi so'zlarni birlashtiruvchi so'zni toping.

MERKURIY, VENERA, YER, MARS.

II. O'tilganlarni takrorlash. (7 daqiqa)

Amir Temur bobomiz haqida ma'lumotlar to'plang. Rivoyatning mazmunini so'zlab bering.

III. Darsning asosiy qismi. (30 daqiqa)

Amaliy topshiriq: Quyidagi ifodaning qiymatini hisoblasangiz, Mirzo Ulug'bekning nechta yulduzning joylashuvini jadvalga kiritganini bilib olasiz.

$$1000+6*3=$$

Muhokama uchun savollar.

1. Avval qaysi amalni bajardingiz?
2. Sizda qanday natija chiqdi?
3. Kimning natijasi partadoshi bilan bir xil chiqdi?

Mavzuni tushuntirish.

Bobomiz Mirzo Ulug'bek haqida qisqacha ma'lumot beriladi.

Mirzo Ulug'bek - buyuk o'zbek astronomi, matematigi, o'z davrining atoqli allomasi. Temuriylar davlatining hukmdori, Amir Temurning nabirasi. Mirzo Ulug'bek davrida Samarqand gullab yashnadi. U Samarqandda Ulug'bek rasadxonasini qurdiradi.

Ulug'bek ilm-fan olamida buyuk astronom sifatida mashhur. Bu borada u amalga oshirgan eng buyuk ish "Ziji jadidi Ko'ragoniy" deb nomlangan astronomik jadval sanaladi. Mirzo Ulug'bek tibbiyot va musiqaga ham qiziqqan, she'rlar ham yozgan.

Matn ustida ishlash.

Muallif haqida qisqacha ma'lumot beriladi.

Abdulla Po'latov Toshkentda dehqon oilasida dunyoga kelgan. U bolalar uchun quyidagi kitoblarni chop ettirgan: "Taka bilan qo'chqor", "Tekin tomosha", "Yangi mehmon", "Kichik sehrGAR", "To'rt sarguzasht", "Sehrgarning sarguzashtlari", "O'g'limning o'rtoqlari" va boshqalar.

Abdulla Po'latovning "Mirzo Ulug'bek" she'ri o'quvchilarga navbatma-navbat o'qitiladi. She'r matni yuzasidan savollarga javob beriladi.

1. She'r kim haqida?
2. She'rda Ulug'bek haqida nima deyilgan?
3. Sizningcha, koinot nima?
4. Uning olimlar yonidan joy egallashiga nima sabab bo'lgan?

She'rdagi notanish so'zlar yuzasidan lug'at ishi o'tkaziladi.
e'tirof etdi – yutuqlarini tan oldi.

halovat – tinch, osoyishta holat.

ko'zlamoq – biror narsaga erishish uchun harakat qilmoq.

baxsh etmoq – bag'ishlamoq.

She'rni ifodali o'qish musobaqasi o'tkaziladi.

"Qofiyadoshini top" mashqi.

She'rdagi qofiyadosh so'zlar aniqlanadi. (izlagan-ko'zlagan, sirlarin-ishlarin...)

Mashq daftari bilan ishlash.

Mashq daftaridagi topshiriqlar bajariladi.

O'quvchilar she'rdan o'zlariga yoqqan to'rtlikni ko'chiradilar.

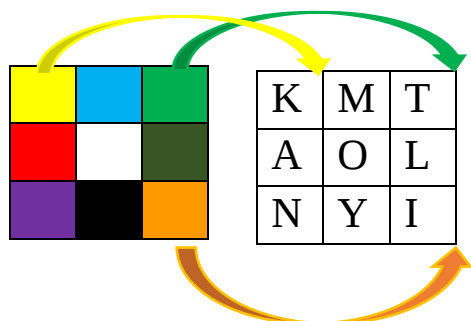
Mashq daftaridagi jadvaldan Quyosh sistemasida aylanadigan sayyoralar nomini bildirgan soʻzlarni topiladi. Bizning sayyoramiz Quyoshdan uzoqligiga koʻra nechanchi oʻrinda joylashganligi haqida soʻraladi.

B	M	Q	D	P	O	Q	D	T	V
R	M	E	R	K	U	R	I	Y	F
C	S	A	Y	U	P	I	T	E	R
N	E	P	T	U	N	B	O	C	U
B	C	Z	M	A	R	S	I	V	G
O	Y	E	R	S	X	U	R	A	N
V	E	N	E	R	A	S	W	H	X
T	S	S	A	T	U	R	N	X	B

“KOINOT” soʻzidan yangi soʻzlar hosil qilinadi.
(kon, ot, nok, kit, kino, in...)

Darslikdagi, “*Ranglar tilsimi*” mashqi bajariladi.

Ranglarga mos harflarni oʻz oʻrniga qoʻying va yashiringan soʻzlarni aniqlang.

O	L	I	M

o	l	a	m

o	y	m	o	m	o

o	m	o	n	a	t

k	o	i	n	o	t

t	i	l	l	o

IV. Darsni yakunlash va baholash. (3 daqiqa)

- Darsda qanday maʼlumotlarga ega boʻldingiz?
- Biz bugun darsda nimalarni bajardik?

V. Uyga vazifa. (2 daqiqa)

Sheʼrni yod oling. Mirzo Ulugʻbek haqida qisqacha maʼlumot toʻplab yozing.